

Nový plynovod: Turecko a Izrael chtějí plyn z Ruska, který odmítla Evropa

23 května, 2022 5 min read Slovanka

Když se dva perou, třetí se směje. Již od samého začátku je jasné, že protiruské sankce jsou ve skutečnosti sankcemi protievropskými, neboť evropské země poškodí mnohem víc než Rusko. O plyn, který nyní Evropa tak velkohubě odmítla, aniž by měla adekvátní náhradu, stojí další odběratelé, kteří evropské odběratele velmi rádi nahradí. A dokonce jsou – i přes dosavadní vzájemné šarvátky – obě země ochotny spolupracovat...

Za zavřenými dveřmi mají Izrael a Turecko jednat o novém projektu dodávek zemního plynu, který by „osvobodil Evropu ze spárů Putina“. Pro Turecko je projekt dalším krokem k vlivnému energetickému centru. Pro provozovatele projektu v Izraeli to přináší dobré peníze. Evropa z toho bude mít málo. Očekávané množství dodávek je příliš nízké a stavba bude trvat roky. V každém případě by Evropa měla být odříznuta od Putinova plynu všemi prostředky. Za tím stojí masivní úsilí USA kontrolovat dodávky energie do Evropy. Důležitou roli v tom hrají plynovody.

Konkrétně se jedná o ropné pole Leviathan u pobřeží Izraele. Odtud má jít **podvodní plynovod do Turecka a odtud by se mohl dodávat plyn do sousedních jihoevropských zemí**. Leviathan je provozován společnostmi American Chevron a Israel NewMed Energy and Ratio Oil. Propagace tam začala na konci roku 2019 po některých počátečních potížích, mimo jiné kvůli obavám o životní prostředí.

Plynovod v současné době dodává zemní plyn do Izraele, Jordánska a Egypta. Plánuje se zvýšit roční produkci z 12 na 21 miliard metrů krychlových a vyvézt toto množství do Evropy. Vzhledem k tomu, že Evropská unie nakupuje 155 miliard metrů krychlových zemního plynu ročně z Ruska, a že toto množství odpovídá pouze 40 procentům spotřeby, je jasné, že možný plynovod mezi Izraelem a Tureckem sníží závislost na Rusku jen nepatrně.

Projekt je udivující, protože **turecko-izraelské vztahy nejsou tradičně příliš přátelské**. Prezident Recep Tayyip Erdogan to zjevně chce změnit. Řekl, že **spolupráce v oblasti plynu je „jedním z nejdůležitějších společných**

kroků pro bilaterální vztahy“. Je připraven vyslat do Izraele vysoce postavené ministry, aby oživil dlouhodobou myšlenku plynovodu.

Výstavba plynovodu by však trvala roky. **Izraelská ministryně energetiky Karine Elharrarová** byla **skeptická**: mnoho otázek, včetně finančních, ještě nebylo projednáno. Projekt musí být **ekonomicky životaschopný**, což v současné době **není jisté**. Průmysl je také skeptický. Obává se, že projekt by mohl **být kdykoli ukončen kvůli omezením výroby a geopolitickým problémům**.

Turecko potřebuje 50 miliard metrů krychlových zemního plynu ročně a téměř všechna svá fosilní paliva dováží z Ruska a Ázerbájdžánu prostřednictvím plynovodů. Díky své geopolitické poloze je ve výhodné pozici jako distribuční základna zemního plynu. Vztahy s **Putinem jsou neutrální**. V roce 2016 se **obě země rozhodly vybudovat plynovod TurkStream**.

Vede z **Ruska přes Turecko do terminálu na pobřeží Černého moře a je spojen s Bulharskem**. Plyn proudí do Sofie od začátku roku 2020. **Plynovod obchází Ukrajinu jako tranzitní trasu** pro dodávky do Evropy. EU a USA z toho nejsou příliš nadšené. Samozřejmě, že má smysl, **aby Turecko získávalo levný plyn z Ruska**, ale to bude pravděpodobně podléhat podmínkám. A to by se mohlo stát **problémem pro EU**, jak již bylo řečeno z Bruselu.

USA hrají klíčovou roli při rozhodování o **projektech plynovodů**. Některé projekty již Spojené státy stáhly nebo zablokovaly. **Podle nich by Evropa měla zůstat pod kontrolou USA**, aby se zabránilo vzniku **euroasijského ekonomického bloku spolu s nenáviděným Ruskem, bohatým na zdroje**. To by z USA udělalo **geopolitického trpaslíka**.

Washington nedávno ukázal, jak to funguje: Na začátku dubna odpovědná americká ministryně Victoria Nulandová během návštěvy **Řecka prohlásila projekt plynovodu EastMed** mezi Izraelem, Kyprem a Řeckem, který byl **připraven k podpisu, za zbytečný a příliš zdlouhavý**. Potřebujete plyn nyní, je to o **zelené budoucnosti, proto musíte využít zkapalněný zemní plyn (LNG)**.

Odkud má pocházet, je jasné: dodají ho **tankery přes Atlantik za cenu, která je mnohem vyšší než v případě ruského plynu**. Rozhovory o 1 900 kilometrovém plynovodu, který by EU stál mnoho miliard eur, **byly zahájeny v roce 2014**. Vedl by z **izraelského pobřeží Středozemního moře na Kypr** a odtud by dodával **plyn do Řecka a Itálie**. Smlouva měla by být podepsána v lednu 2020. Brusel však byl skeptický, zda se celá věc vyplatí. **USA nyní ukázaly, kdo má v EU hlavní slovo**.

Plynovod NordStream2, který měl dodávat Německu dvojnásobné množství ruského plynu ročně, také nesměl být Německem certifikován. K rozhodnutí došlo v únoru na příkaz USA pod záminkou sankcí. Důvodem bylo to, že Rusko uznalo Doněck a Luhansk na Donbasu jako nezávislé republiky. Putin proto musel za tento „hanebný čin“ zaplatit. Ve skutečnosti musí platit evropští občané, kteří tak doplácí na západní sankce vedené USA.

Cílem Washingtonu je maximálně oslabit Evropu. Nezapomeňte, že na slabé Evropě USA vždy vydělaly...